

מסורת הש"ס

(א) כמ"א: (ב) וכו', (ג) כמ"א ל"א, (ד) וכו' עליהן, (ה) וכו' וכו' דכור אחד עם ד"ה מ"ש וכו' מהנהגה הגאון מהר"ף לקמן פ"א, (ו) וכו' לקמן פ"א.

הגרות הר"ח

(א) ג"מ בני ע"ה רמב"א ק"ו לה: (ב) תוס' ד"ה סיון וכו' לא מטעם רומי למחיצה המסוקין:

כיצד משתתפין פרק שמיני עירובין

פד.

עין מושפא נר מצוה

י' א ב מ"י מ"ד מ"ה' עירובין הלכה טו טושי"ע ל"ח"ט פ"י ע"ב: י' ד ג מ"י ט"ס הלכה י"ח: ט"ו ה ר מ"י ט"ס הלכה י"ח: וטושי"ע ט"ס פ"ד:

רבינו הגאון

להנהגו דריווי בעליה, ודחה להו בשלישול ולאשי חצר בזריקה, וקמינו נותנין אותו למרפסת, ופ"ק רב, לא להנהגו דריווי בעליה, אלא להני דריווי במרפסת עצמה, דא"נ דמרפסת ליהנה בית דירה, מיהו איכא דריווי במרפסת, אי הכי אימא סיפא פחות מיכן לחצר ואי להני דריווי במרפסת אמאי ולזה פתח הו"א, אלא מאי לחצר אף לחצר ושיהו אסורין בו עד שיערבו, הכי נמי מסתברא כ"ו, ת"ש חוליות הבור והסלע שבמחיצה י' טפחים למרפסת, והא להנהגו דריווי בעליה בשלישול הו"א, ופ"ק רבנא להני דריווי במרפסת הו"א תשי"טן פתח, הו"א תשי"טן, סלע, אלא בור לא איפשר אלא בשלישול, ופ"ק רבנא בבור מלא מים דליכא שלישול, והא כי חסור מים הו"א ליה בשלישול כ"ו, ופ"ק רבנא בבור מלא מים, והא איכא מיהוין וחסרי להו (והו"א) ונהגו תשי"טתיה בשלישול, ואסיקא בור מלא פירות של טבל דלא (והו"א) [מחא] ליה ולא (שפיל) [שקיל] מנהגין אלא חסרי, דיקא נמי דקמי דומיא סלע רלא חוי ליה כ"ו, ת"ש אנשי חצר ואנשי עלייה שבתו ולא עירבו, כל שהו למעלה מ"י טפחים לבני עלייה, למטה מ"י לחצר, כיצד וזו היוצא מן הבית למעלה מעשרה טפחים בני עלייה משתמשין בו, למטה מעשרה בני חצר משתמשין בו, הא דבני בני דהוה לבני עלייה בשלישול ולבני חצר הוציא אסורין בו, ופ"ק רב נתכן הכא בבבלי (תשעה עשר) עסקין, וזו היוצא סמוך למטה מ"י, (והו"א) [והו"א] לבני חצר פתח ולבני עלייה בשלישול, ונתנין אותו לאילו משתמשין בו על ידי פתח, למעלה מעשרה טפחים הו"א לבני עלייה פתח, ולבני חצר בזריקה כ"ו, וליכא חסם דבני בני.

בני עלייה, דגביה דמרפסת טובא אבל דרך מרפסת זו עליון ויורדו ואל שפנתה שהו גבוה י' הו נמוך מן העלייה י' דהו לזה בשלשול וזה בזריקה וקמי דבני עלייה מותרין בו: **סדרין במרפסת**, כגון שיש בה דיוורן לדריהו הו האו מל שפנתה שיה ליה בתוך עשרה או נמוך או גבוה מהם פחות מ"י: **לזה כפסה ולזה כפסה הו**, ומריוויה בני איתסורי ביה דהא פתח מרפסת לא גביה טובא: **לזה לחצר**, כלומר שמי הרשויות שלטות בו ואסורין זה על זה: **ה"ג מספכרא**, דמאי לחצר אף לחצר קאמר ובדיווי מרפסת עסקין: **מדקמי סיפא מוטלגא אפילו גבוה י'**, הו לחצר: **אי נימא**, דשי ליה לאשמושי: **אמאי**, נהי נמי דמאי מרפסת בני עלייה רשותא דמרוויה היא דלפניה תשמישו בקשה לחצר בזריקה גובה ולעלייה בזריקה את משך ההפלה ובשלשול את הממוכות ונהי דלשמואל שלשול לבני זריקה גובה נוח הו הכא דליכא שלשול חריקה משך שוין הן לזריקה גובה ואמאי לחצר: **אלא**, על כרחך אף לחצר ואסורין, לרב נמי דמתוך לה בדיווי מרפסת מאי לחצר דקמי אפחות מכאן אף לחצר קאמר ואסורין: **חוליות סבור**, או שיש בנחיר סלע: **למרפסת**, וק"ד לבני עלייה קאמר וקמי לרב: **סינא סלע**, דהו לבני מרפסת כפסה שעל גביו הו תשמיש דדיה וגבוהו שיה ליה הו: **אלא בור**, שממלאים הימנו משמישנו בשלשול הו אפילו לבני מרפסת שרי מקרקעיתו דיוורן ופ"ק מ"ש, דהו חצר תשמישו בזריקה שאין יכולין למלאות אלא א"כ וזרקין עלי למעלה מן החוליה יהיבין לה לבני מרפסת דבשלשול כשמואל: **מלא מים**, דהו כפסה לבני מרפסת: **נדטיבנא**, שהן מוקיין מתמת איבור טבל ואסורין לטלטל: **דומיא דסלע**, שאינו חסר: **ולמה לי למיטא**, כ"ו מ"ש, הו"א ונדטיבנא מוקמת לה בשלשול אי אמת צבור מים קאמר אינטיור צור לאשמיעין דע"ג דבשלשול הו לבני מרפסת פתח א"כ לבני חצר משמישמה

בני עלייה (א) ומאי קרו לה מרפסת דקסלקי במרפסת אלמא כל לזה בשלשול ולזה בזריקה נותנין אותו לזה בשלשול כדאמר רב הונא לאותן הדרים במרפסת ה"ג לאותן הדרין במרפסת אי הכי אימא סיפא פחות מכאן לחצר אמאי לזה בפתח ולזה בפתח הו אמאי לחצר י"אף לחצר ושניהן אסורין ה"ג מספכרא מדקמי סיפא כד"א בסמוכה אבל במופלגת אפילו גבוה י' טפחים לחצר מאי לחצר אילימא לחצר ושרי אמאי רשותא דמרוויה הו אלא מאי לחצר אף לחצר ושניהן אסורין ה"ג מאי לחצר אף לחצר ושניהן אסורין ש"מ תנן חוליות הבור והסלע שהן גבוהין עשרה למרפסת פחות מכאן לחצר אמר רב הונא לאותן הדרים במרפסת תינה סלע בור מאי איכא למימר אמר רב יצחק בריה דרב יהודה הכא בבור מלאה מים עסקינן והא חסרא ארוב דכי מליא שריא כי חסרא נמי שריא אדברה י"כיון דכי חסרא אסירא כי מליא נמי אסירא אלא אמר אביי הכא בבור מליאה פירות עסקינן והא חסרי ב"במילא דיקא נמי דקמי דומיא דסלע ש"מ ול"ל למיתנא בור ול"ל למיתנא סלע צריכא דאי אשמעינן סלע דליכא למיגור אבל בור ליגזור ומנין דמליא פירות מתוקנין צריכא הא שמע "אנשי חצר ואנשי עלייה ששכחו ולא עירבו אנשי חצר משתמשין בעשרה התחתונים ואנשי עלייה משתמשין בעשרה העליונים כיצד וזו יוצא מן הבית למטה מעשרה לחצר למעלה מעשרה לעלייה והא דבני בני אסור אמר רב נחמן הכא בכותל תשעה עשר עסקינן וזו יוצא ממנו למטה מעשרה לזה בפתח ולזה בשלשול למעלה מעשרה לזה בפתח ולזה בזריקה הא

הבי נמי מספכרא מדקמי סיפא כ"ו, אומר ר"י דהאי ה"ג מספכרא ליתא אלא אליבא דשמואל דוקא דסבר אדם אוסר על חצירו דרך אור בשמעתין אבל לרב דלמך אין אדם אוסר על חצירו דרך אור היא הא לחצר דוקא ומומריין וכו' למה הוצרך לרקדק ה"ג מספכרא מסיפא דסיפא מפחות מכאן לחצר דקמי גבי חוליות הבור ה"ג מדקמי דאף לשמואל הו פירוש אף לחצר גבי חוליות הבור והסלע דקמי שגובה י' טפחים ע"כ כשגובה החוליה עשרה טפחים משפת הבור לה היינו מקרקעית החצר מדחשיב לה לבני חצר בזריקה וכו' כי קמי עלה פחות מכאן לחצר שהחוליה פחות משנה מעשרה א"כ מרפס חוליה עד קרקעית הבור יש יותר מעשרה ואם כן לא הו לבני חצר דוקא ולבני חצר הו נמי בשלשול כמו לבני עלייה דאין לחלק בין שלשול עשרה ל"י ו"ל דמ"מ לא ה"ל למתני לשמואל אף לחצר גבי חוליות הבור דעני דקרקעית הבור הו אף לחצר מ"מ משמש שעל הסלע ורפס החוליה הו דוקא לחצר לשמואל אבל לרב אכולהו הו אף לחצר ה"ל למתני כהדיא אף לחצר ולהכי מייתי מסיפא דסיפא דלשמואל נמי הו חסם פירוש לחצר אף לחצר גבי חוליות הבור דקרקעית הבור כמו ש"ל לרב בני פתח מכאן לחצר: **בור טאי איכא א"פ"ט**, וכו' כ"ו נמי הו לבני מרפסת בשלשול ולבני חצר בזריקה ושלישול דלמך לקמן (פ"ה) כיון דלזה בזריקה ושלישול לזה בשלשול למדיה כלה בזריקה וזה פתח דמי ו"ל דלקמן בזריקה של הפלגה איירי דהו דרך אור אכל בזריקה גובה ושלישול לא עדיף לרב משלשול למדיה ואין נראה ל"י חילוק זה דאם היה אדם אוסר על חצירו דרך אור לרב לא היה מספגי בין זריקה גובה לזריקה אור מדפריך ליה ר"ל לקמן (ט"ו) והא כ"ו הוא דאמר לזה בזריקה וזה בשלשול ונראה ל"י דהא דלמך לקמן שאני הכא כיון דלזה כ"ו וזה בזריקה כלה בזריקה וזה פתח דמי דמיו

הוא כלומר דמנינו למדיה אלא השתא דבור וסלע אור בעלמא היכא דהו למרוויה בזריקה אור אבל לפי המסקנה הו טעמא דרב משום דאין אדם אוסר על חצירו דרך אור לא נאמר לזה בזריקה ושלישול וזה בשלשול למדיה כלה בזריקה ולזה פתח דמי אלא יהיה לזה בזריקה ושלישול ולזה בזריקה כלה בזריקה ולזה בשלשול ולא נחלק ביניהן כמו שהיה סבר המקשה לקמן ועוד ו"ל לזה בזריקה ושלישול דלקמן איכא ב' עיני זריקה וזיקת אור וזריקה גובה אכל היכא דלזה בשלשול למדיה ולזה בזריקה גובה ושלישול או בזריקה אור ושלישול שניהן אסורין: **כ"ו דבי חסרא אסירא כי מליא נמי אסירא**, דהו דבר היטל בשנת ואינו ממעט ומסיק בפירות של טבל דאין יטלין בשנת ולא דמי לעפר ועתיד לפנותו דאמר לעיל (דף ע"ט.) דלא חייך דכיון דעתיד לפנותו לא מנעול (ו) ודאי מחילה המספיק בין ב' מצרות אבל למעט גובה עשרה ולשניהן כפסה למרפסת כיון דאיתו יטל בשנת ממעט א"ע"ג דעתיד לפנותו כמו כפה ספל דלמך לעיל (דף ע"ג.) דממעט: **הא שמע אנשי חצר ואנשי מרפסת כ"ו**, ל"ג מן דאיתו משנה בשום מקום אלא מ"ש גרס: (ז) וכן ב' מוצרות כ"ו, פ"י רש"י ל"ג מן ור"ח גרס לה דארישא קמי דקמי בפירקין (ז) מוצרפא שהיא למעלה מן כ"ו לא

ראש טפח עשירי לזה בשלשול וזה בזריקה אסור דהא לא שרי תנא קמאי אלא למעלה ולמטה, ובזו רחב ארבעה עסקינן דלמך רשותא פטור הוא ובעל להכא ולהכא שמי

זריקה נחח חשיב ליה לשלשול דמרפסת אלא השתא דבור וסלע שניהן משמישמה על גבן מרוויה למה לי ליתמי סלע ולא ליתמי בור הואיל וסוף סוף כדומיא דסלע צניח לאוקמיה נהי דבור בלא סלע לא מאי למתני דאם כן הו אמיתא צבור פתח קאמר להכי אצטריך סלע לגמיי עשה דבדטיבנא עסקינן אלא סלע בלא צור ליתמי: ה"ג לריכא דאי סנא סלע דליכא למיגור כ"ו ולא גרסינן אי סנא בור אבל סלע לא, דהא צור בלא סלע לא מצי למיתני כדפרישית: **מסקינן**, דשקיל מיניהו וחסרי ואמו לדי שלשול: **ולא עירבו**, אלו ע' אלו: **בעשרה חסותוים**, ככותל הבית חצר אנשי חצר משתמשין לדריהו כפסה ולבני חצר בשלשול: **בעשרה העליונים**, שהן מתחת לעלייה אנשי עלייה משתמשין דסמויין הן לבני עלייה והו לדריהו כפסה ולבני חצר בזריקה: **זו**, הנוטל חוץ לכותל למעלה מעשרה, קא ק"ד בעלייה גבוה טובא עסקינן והאי למעלה לאו מן הקרקע מודד אלא ה"ק למעלה מתחת טפח עשירי כשתמדוד מן העלייה ולמטה עשרה היינו דקמי רשא ב' עליונים אנשי עלייה משתמשין: **הא דבני בני**, שכן י' עליונים ל' תחתונים דהו לחצר בזריקה ולעלייה בשלשול: **אסור**, למרוויה כ"ו: **בנותל חסטה עשר עסקינן**, דליכא בני בני דכל למטה מעשרה דדיה לחצר כפסה ולעלייה בשלשול וכל למעלה מ"י דדיה לחצר בזריקה ולעלייה כפסה, ובכותל עשרים לא מצי לאוקמיה דאם כן שמעינן מיהו תנא קמאי אלא למעלה ולמטה.

הוא כלומר דמנינו למדיה אלא השתא דבור וסלע אור בעלמא היכא דהו למרוויה בזריקה אור אבל לפי המסקנה הו טעמא דרב משום דאין אדם אוסר על חצירו דרך אור לא נאמר לזה בזריקה ושלישול וזה בשלשול למדיה כלה בזריקה ולזה פתח דמי אלא יהיה לזה בזריקה ושלישול ולזה בזריקה כלה בזריקה ולזה בשלשול ולא נחלק ביניהן כמו שהיה סבר המקשה לקמן ועוד ו"ל לזה בזריקה ושלישול דלקמן איכא ב' עיני זריקה וזיקת אור וזריקה גובה אכל היכא דלזה בשלשול למדיה ולזה בזריקה גובה ושלישול או בזריקה אור ושלישול שניהן אסורין: **כ"ו דבי חסרא אסירא כי מליא נמי אסירא**, דהו דבר היטל בשנת ואינו ממעט ומסיק בפירות של טבל דאין יטלין בשנת ולא דמי לעפר ועתיד לפנותו דאמר לעיל (דף ע"ט.) דלא חייך דכיון דעתיד לפנותו לא מנעול (ו) ודאי מחילה המספיק בין ב' מצרות אבל למעט גובה עשרה ולשניהן כפסה למרפסת כיון דאיתו יטל בשנת ממעט א"ע"ג דעתיד לפנותו כמו כפה ספל דלמך לעיל (דף ע"ג.) דממעט: **הא שמע אנשי חצר ואנשי מרפסת כ"ו**, ל"ג מן דאיתו משנה בשום מקום אלא מ"ש גרס: (ז) וכן ב' מוצרות כ"ו, פ"י רש"י ל"ג מן ור"ח גרס לה דארישא קמי דקמי בפירקין (ז) מוצרפא שהיא למעלה מן כ"ו לא

ראש טפח עשירי לזה בשלשול וזה בזריקה אסור דהא לא שרי תנא קמאי אלא למעלה ולמטה, ובזו רחב ארבעה עסקינן דלמך רשותא פטור הוא ובעל להכא ולהכא שמי